

LỜI MỞ ĐẦU TẬP SAN
GIỚI THIỆU MỘT SỐ CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CỦA
VIỆN KHOA HỌC PHÁP LÝ NĂM 2019 - 2021

Kính gửi Quý độc giả,

Ngày 18/6/2013, tại kỳ họp thứ 5, Quốc hội khóa XIII, Luật Khoa học và Công nghệ được thông qua, thống nhất chọn ngày 18 tháng 5 hàng năm là Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam. Đây là dịp để tôn vinh các nhà khoa học, các chuyên gia nghiên cứu cũng như các công trình khoa học, các ứng dụng khoa học, các kết quả nghiên cứu khoa học đóng góp vào việc thúc đẩy kinh tế, văn hoá, công nghiệp, kỹ thuật của đất nước ta.

Viện Khoa học pháp lý với vai trò là cơ quan quản lý công tác nghiên cứu khoa học pháp lý, làm đầu mối thông tin khoa học pháp lý thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ. Trong những năm vừa qua, Viện đã chủ trì và thực hiện nhiều các nhiệm vụ khoa học cấp Quốc gia, cấp Bộ, phục vụ trực tiếp cho công tác tham mưu xây dựng pháp luật của Bộ Tư pháp.

Trên cơ sở những kết quả đạt được, nhân Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam năm 2022, được sự đồng ý của Cấp uỷ và Lãnh đạo Viện Khoa học pháp lý, Chi đoàn Viện Khoa học pháp lý phát động và triển khai hoạt động xây dựng **Tập san giới thiệu một số công trình nghiên cứu khoa học của Viện Khoa học pháp lý từ năm 2019 đến năm 2021**. Tập san lần này giới thiệu đến quý bạn đọc những công trình, nhiệm vụ khoa học cấp Quốc gia, cấp Bộ do Viện Khoa học pháp lý thực hiện trong giai đoạn 2019-2021. Đây những công trình mang giá trị khoa học lớn, góp phần xây dựng nền tri thức khoa học pháp lý của Việt Nam. Hoạt động lần này cũng là cơ hội để các nhà khoa học trẻ, những đoàn viên thanh niên của Chi đoàn Viện Khoa học pháp lý nhìn lại công trình mà Viện đã thực hiện, nâng cao nhận thức và khơi gợi thêm tinh thần đam mê nghiên cứu khoa học của các bạn trẻ, góp phần thúc đẩy sự phát triển hơn nữa hoạt động nghiên cứu khoa học pháp lý của Viện.

Nhân sự kiện lần này, thay mặt cho Chi đoàn cơ sở Viện Khoa học pháp lý, Ban chấp hành Chi đoàn cũng xin chân thành cảm ơn sự quan tâm, chỉ đạo, hỗ trợ của Cấp uỷ và Lãnh đạo Viện Khoa học pháp lý cũng như toàn thể các cán bộ, nghiên cứu viên của Viện đã đồng hành cùng Chi đoàn Viện thực hiện hoạt động xây dựng tập san. Ban chấp hành Chi đoàn cũng xin cảm ơn tất cả các bạn đoàn viên thanh niên của Chi đoàn đã nỗ lực, cố gắng hết mình để thực hiện sản phẩm lần này. Cuối cùng, chúng tôi xin chân thành cảm ơn toàn thể tất cả Quý độc giả đã đón đọc Tập san giới thiệu một số công trình nghiên cứu khoa học của Viện Khoa học pháp lý từ năm 2019 đến năm 2021 của Chi đoàn cơ sở Viện Khoa học pháp lý.
Xin chân thành cảm ơn!

TM. CHI ĐOÀN VIỆN KHOA HỌC PHÁP LÝ
BAN CHẤP HÀNH CHI ĐOÀN

DANH MỤC

CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

DO VIỆN KHOA HỌC PHÁP LÝ THỰC HIỆN

(NĂM 2019-2021)

LĨNH VỰC PHÁP LUẬT DÂN SỰ - KINH TẾ

Đề tài cấp nhà nước năm 2021: Hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa dưới tác động của Cách mạng công nghiệp 4.0: Những vấn đề pháp lý cơ bản

Chủ nhiệm: TS. Phan Chí Hiếu

Hội thảo cấp quốc gia năm 2019: Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và những vấn đề pháp lý đặt ra cho việc xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật của Việt Nam

Chủ nhiệm: TS. Nguyễn Văn Cương

Đề tài cấp bộ năm 2019: Định hướng xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0

Chủ nhiệm: TS. Trần Thị Quang Hồng

Đề tài cấp bộ năm 2020: Nghiên cứu xây dựng cơ chế đánh giá chi phí tuân thủ pháp luật của doanh nghiệp ở Việt Nam hiện nay

Chủ nhiệm: TS. Trần Thị Quang Hồng

Đề tài cấp bộ năm 2020: Xây dựng, hoàn thiện pháp luật điều chỉnh mô hình kinh tế chia sẻ ở Việt Nam hiện nay

Chủ nhiệm: TS. Chu Thị Hoa

LĨNH VỰC PHÁP LUẬT HÌNH SỰ VÀ CẢI CÁCH TƯ PHÁP

Đề tài cấp bộ năm 2019: Cơ sở lý luận và thực tiễn xây dựng định hướng cải cách tư pháp thuộc chức năng, nhiệm vụ của Chính phủ giai đoạn 2021-2035

Chủ nhiệm: TS. Nguyễn Văn Cương

Đề tài cấp bộ năm 2019: Hoàn thiện pháp luật về phòng, chống rửa tiền trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0

Chủ nhiệm: TS. Nguyễn Minh Khuê

Đề tài cấp bộ năm 2021: Hoàn thiện pháp luật hình sự Việt Nam đáp ứng yêu cầu phòng, chống tội phạm trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư

Chủ nhiệm: ThS. Đinh Công Tuấn

LĨNH VỰC CHIẾN LƯỢC XÂY DỰNG, THI HÀNH PHÁP LUẬT VÀ QUẢN LÝ NGÀNH

Hội thảo cấp quốc gia 2021: Định hướng xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật và tổ chức thi hành pháp luật theo tinh thần Văn kiện Đại hội XIII của Đảng
Chủ nhiệm: TS. Nguyễn Văn Cương

Đề tài cấp bộ năm 2019: Trách nhiệm giải trình của các cơ quan nhà nước trong quá trình xây dựng và thi hành pháp luật
Chủ nhiệm: ThS. Dương Bạch Long

Đề tài cấp bộ năm 2021: Phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực quản lý nhà nước của bộ, ngành Tư pháp giai đoạn từ nay đến năm 2030
Chủ nhiệm: TS. Chu Thị Hoa

LĨNH VỰC PHÁP LUẬT HÀNH CHÍNH - NHÀ NƯỚC

Hội thảo cấp quốc gia năm 2020: Tư tưởng Hồ Chí Minh về nhà nước và pháp luật: Giá trị và thực tiễn vận dụng ở Việt Nam

Chủ nhiệm: TS. Nguyễn Văn Cương

Đề tài cấp bộ năm 2019: Phân định thẩm quyền giữa chính quyền trung ương với chính quyền địa phương theo tinh thần Hiến pháp năm 2013

Chủ nhiệm: TS. Lê Thị Thiệu Hoa

Đề tài cấp bộ năm 2019: Cơ chế đánh giá hiệu quả hoạt động của cơ quan hành chính nhà nước - Kinh nghiệm quốc tế và giá trị tham khảo cho Việt Nam

Chủ nhiệm: TS. Võ Đình Toàn

Đề tài cấp bộ năm 2021: Hoàn thiện pháp luật về dân chủ trực tiếp theo tinh thần văn kiện đại hội XIII của Đảng

Chủ nhiệm: TS. Lê Thị Thiệu Hoa

Hội thảo cấp bộ năm 2019: Cơ chế kiểm soát giữa chính quyền trung ương và chính quyền địa phương tại Việt Nam hiện nay - Thực trạng và giải pháp

Chủ nhiệm: TS. Lê Thị Thiệu Hoa

Hội thảo cấp bộ năm 2019: Mô hình tài phán đối với các văn bản quy phạm dưới luật - Kinh nghiệm quốc tế và giá trị tham khảo cho Việt Nam

Chủ nhiệm: TS. Lê Thị Thiệu Hoa

Hội thảo cấp bộ năm 2019: Kinh nghiệm quốc tế về vận động chính sách và giá trị tham khảo cho Việt Nam

Chủ nhiệm: TS. Lê Thị Thiệu Hoa

Báo cáo kết quả thực hiện Chương trình nghiên cứu khoa học cấp bộ 2018 - 2020 “Cơ chế phân công, phối hợp và kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp theo quy định của hiến pháp năm 2013”

Chủ nhiệm: TS. Nguyễn Văn Cương

LĨNH VỰC PHÁP LUẬT QUỐC TẾ

Đề tài cấp bộ năm 2019: Lựa chọn luật áp dụng trong hợp đồng thương mại quốc tế mà một bên là thương nhân Việt Nam

Chủ nhiệm: ThS. Cao Xuân Phong

Đề tài cấp bộ năm 2020: Nghiên cứu so sánh cơ chế giải quyết tranh chấp thương mại và đầu tư ở các quốc gia thành viên Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP)

Chủ nhiệm: TS. Nguyễn Văn Cương

Đề tài cấp bộ năm 2020: Giải quyết tranh chấp thương mại có yếu tố nước ngoài bằng trọng tài và hòa giải trực tuyến - Kinh nghiệm quốc tế và đề xuất cho Việt Nam

Chủ nhiệm: ThS. Cao Xuân Phong

Đề tài cấp bộ năm 2020: Công ước La Hay về quyền tài phán, luật áp dụng, công nhận, thi hành và hợp tác liên quan đến trách nhiệm của cha mẹ và các biện pháp bảo vệ trẻ em năm 1996: Nội dung và khả năng gia nhập

Chủ nhiệm: TS. Nguyễn Minh Khuê

Hội thảo cấp bộ năm 2020: Điều kiện cần và đủ để áp dụng pháp luật nước ngoài trong xét xử dân sự tại tòa án Việt Nam

Chủ nhiệm: TS. Nguyễn Văn Cương

Báo cáo tổng kết chương trình nghiên cứu khoa học cấp bộ 2017-2021
“Những vấn đề pháp lý mới phát sinh trong tư pháp quốc tế và trong khuôn khổ hội nghị La Hay về tư pháp quốc tế”

Chủ nhiệm: TS. Nguyễn Văn Cương

ĐỀ TÀI CẤP NHÀ NƯỚC

HOÀN THIỆN THỂ CHẾ KINH TẾ THỊ TRƯỜNG

ĐỊNH HƯỚNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA DƯỚI

TÁC ĐỘNG CỦA CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0:

NHỮNG VẤN ĐỀ PHÁP LÝ CƠ BẢN

Đề tài cấp Nhà nước
năm 2021

TViệt Nam, chủ trương chính thức về việc ứng phó với cuộc CMCN 4.0 đã được thể hiện rõ trong Chỉ thị số 16/CT-TTg ngày 4/5/2017 về việc tăng cường năng lực tiếp cận cuộc CMCN 4.0 và gần đây nhất Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết số 52-NQ/TW ngày 27/9/2019 về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc CMCN 4.0.

Với mục tiêu làm rõ những vấn đề lý luận và thực tiễn về thể chế kinh tế thị trường định hướng XHCN ở Việt Nam hiện nay dưới tác động của cuộc CMCN 4.0 từ phương diện pháp lý, đồng thời đưa ra các giải pháp pháp lý xử lý các vấn đề kinh tế - xã hội phát sinh từ thực tiễn ứng dụng các công nghệ chủ yếu của CMCN 4.0, qua đó, hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam trong giai đoạn từ nay tới 2030; Bộ Tư pháp đã triển khai Đề tài độc lập cấp quốc gia về: “Hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa dưới tác động của Cách mạng công nghiệp 4.0: Những vấn đề pháp lý cơ bản” do TS. Phan Chí Hiếu - Thứ trưởng Bộ Tư pháp chủ nhiệm.

Đề tài có sự tham gia của các nhà hoạch định chính sách đến từ các Bộ ngành và cả những chuyên gia pháp lý, các nhà khoa học từ các cơ sở nghiên cứu, đào tạo. Đề tài còn thực hiện hoạt động khảo sát tại 07 tỉnh/thành phố đại diện cho ba miền Bắc, Trung, Nam và chuẩn bị tiến hành hoạt động khảo sát tại Hoa Kỳ nhằm thu thập thông tin thực tiễn và học hỏi kinh nghiệm của nước bạn, từ đó đưa ra những kiến nghị hoàn thiện pháp luật phù hợp với Việt Nam.

HỘI THẢO QUỐC GIA

CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ PHÁP LÝ ĐẶT RA CHO VIỆC XÂY DỰNG, HOÀN THIỆN HỆ THỐNG PHÁP LUẬT CỦA VIỆT NAM

Hội thảo quốc gia
năm 2019

Nhằm góp phần làm rõ những vấn đề pháp lý đặt ra cho Việt Nam trước tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, ngày 24/06/2019, Bộ Tư pháp đã tổ chức Hội thảo khoa học cấp quốc gia “Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và những vấn đề pháp lý đặt ra cho việc xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật Việt Nam”.

Hội thảo có sự tham gia của Thủ tướng Chính phủ, Phó Chủ tịch Quốc hội, lãnh đạo các ban, bộ, ngành trung ương, đại diện chính quyền một số tỉnh, thành phố cùng gần 700 đại biểu đến từ các cơ quan nhà nước, các tập đoàn, công ty lớn về công nghệ, các đơn vị nghiên cứu, các tổ chức xã hội, các chuyên gia pháp lý, nhà khoa học...

Với thông điệp “Chung tay xây dựng chính sách, pháp luật trước yêu cầu của Cách mạng công nghiệp 4.0”, Hội thảo là cầu nối giữa lãnh đạo Chính phủ, lãnh đạo các ban, bộ, ngành với cộng đồng doanh nghiệp, các tổ chức xã hội, các chuyên gia, nhà khoa học cùng thảo luận, chia sẻ quan điểm, xác định giải pháp hoàn thiện chính sách, pháp luật để Việt Nam khai thác những lợi ích từ cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, đồng thời ứng phó những mặt trái mà cuộc Cách mạng công nghiệp này có thể mang lại. Qua bài phát biểu chỉ đạo tại Hội thảo, Thủ tướng Chính phủ đã yêu cầu các Bộ: Tư pháp, Kế hoạch và Đầu tư, Công an, Thông tin và Truyền thông, Khoa học và Công nghệ, Tài chính, Lao động, Thương binh và Xã hội, Giáo dục và Đào tạo, Ngân hàng Nhà nước cùng các bộ, ngành có liên quan triển khai các nhiệm vụ cụ thể để đẩy nhanh tốc độ hoàn thiện chính sách và pháp luật Việt Nam trong bối cảnh mới.

ĐỀ TÀI

ĐỊNH HƯỚNG XÂY DỰNG VÀ HOÀN THIỆN HỆ THỐNG PHÁP LUẬT TRONG BỐI CẢNH CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0

Đề tài cấp Bộ
năm 2019

Cách mạng công nghiệp 4.0 đang tác động mạnh mẽ và làm thay đổi nhiều mặt của đời sống kinh tế - xã hội của các nước trên thế giới và Việt Nam. Sự ứng dụng rộng rãi những thành tựu từ Cách mạng công nghiệp 4.0 đang thách thức những quan điểm pháp lý truyền thống, đòi hỏi hệ thống pháp luật cần phải có những điều chỉnh tương ứng.

Có thể nói, tác động của Cách mạng công nghiệp 4.0 đòi hỏi một hệ thống pháp luật phù hợp, tạo điều kiện thuận lợi cho việc phát triển và ứng dụng các thành tựu của cuộc cách mạng, từ đó thúc đẩy phát triển kinh tế, đồng thời bảo đảm công bằng xã hội, bảo vệ quyền con người, tăng cường hiệu quả của nhà nước pháp quyền. Nhằm góp phần giải quyết những yêu cầu trên, Đề tài đã được tiến hành nghiên cứu từ tháng 4/2019 đến tháng 10/2020 và đặt ra mục tiêu là nghiên cứu các định hướng hoàn thiện hệ thống pháp luật ở Việt Nam để thích ứng với yêu cầu này.

Đề tài tập trung nghiên cứu những tác động đến hệ thống pháp luật của Cách mạng công nghiệp 4.0, trên cơ sở đó xác định các nhu cầu và định hướng lớn trong xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật nhằm tận dụng cơ hội mà Cách mạng công nghiệp 4.0 mang lại, đồng thời kiểm soát, hạn chế những vấn đề tiêu cực có thể phát sinh.

ĐỀ TÀI

NGHIÊN CỨU XÂY DỰNG CƠ CHẾ ĐÁNH GIÁ CHI PHÍ TUÂN THỦ PHÁP LUẬT CỦA DOANH NGHIỆP Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

Đề tài cấp Bộ
năm 2020

Trong những năm gần đây, giảm thiểu chi phí tuân thủ pháp luật là một trong những tiêu chí quan trọng được các tổ chức quốc tế sử dụng để đánh giá về chất lượng thể chế kinh doanh của các quốc gia.

Tại Việt Nam, nhiều nghị quyết của Chính phủ và văn bản của các bộ, ngành đang được triển khai thực hiện đã nhấn mạnh đến vấn đề này trong các yêu cầu chung về cải cách thể chế và các thủ tục hành chính thuận lợi hóa các hoạt động kinh doanh. Trong đó, Chỉ số chi phí tuân thủ pháp luật của doanh nghiệp (Chỉ số B1) được xem là một trong những chỉ số quan trọng, có ảnh hưởng trực tiếp đến năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp.

Vì vậy, với mục tiêu tạo dựng một môi trường kinh doanh với chi phí thấp, ổn định, khuyến khích đầu tư, cắt giảm triệt để các chi phí bất hợp lý trong tuân thủ quy định pháp luật về kinh doanh, Đề tài được thực hiện từ tháng 5/2020 đến tháng 11/2021, qua đó đã nghiên cứu, xây dựng, hoàn thiện cơ chế đánh giá chính thức bên cạnh các đánh giá độc lập và xác định rõ trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức và cá nhân về đánh giá chi phí tuân thủ pháp luật trong quy trình xây dựng và tổ chức thực thi pháp luật.

ĐỀ TÀI

XÂY DỰNG, HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT ĐIỀU CHỈNH MÔ HÌNH KINH TẾ CHIA SẺ Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

Đề tài cấp Bộ
năm 2020

Đề tài được nghiên cứu với mục tiêu đánh giá tác động của mô hình kinh tế chia sẻ đến hệ thống pháp luật, trên cơ sở đó xác định các nhu cầu và định hướng giải pháp xây dựng, hoàn thiện pháp luật trong thời gian tới ở Việt Nam nhằm tận dụng các cơ hội mà mô hình kinh tế mới này mang lại, đồng thời kiểm soát, hạn chế những vấn đề tiêu cực có thể phát sinh.

Căn cứ thực tiễn hệ thống pháp luật hiện hành, đồng thời thông qua học tập kinh nghiệm quốc tế, Nhóm nghiên cứu đã đề xuất một số định hướng cụ thể nhằm hoàn thiện hệ thống pháp luật trên sáu lĩnh vực tương ứng với những vấn đề pháp lý chính mà kinh tế chia sẻ đang đặt ra cấp thiết hiện nay, bao gồm: bảo đảm môi trường cạnh tranh bình đẳng; bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng và các bên liên quan; vấn đề lao động và việc làm; vấn đề bảo vệ dữ liệu cá nhân; vấn đề thuế và một số vấn đề pháp lý khác. Đồng thời, Nhóm nghiên cứu cho rằng việc hoàn thiện hệ thống pháp luật trên từng lĩnh vực cần phải được diễn ra theo một số nguyên tắc chung.

ĐỀ TÀI

CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN XÂY DỰNG ĐỊNH HƯỚNG CẢI CÁCH TƯ PHÁP THUỘC CHỨC NĂNG, NHIỆM VỤ CỦA CHÍNH PHỦ GIAI ĐOẠN 2021 - 2035

Đề tài cấp Bộ.
năm 2019

Đề tài được tiến hành nghiên cứu trong gần 02 năm 2019 - 2020 với mục tiêu làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn để đề xuất những định hướng, nhiệm vụ trọng tâm cải cách tư pháp thuộc chức năng, nhiệm vụ của Chính phủ giai đoạn 2021 - 2035, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội bền vững của đất nước trong bối cảnh hội nhập và Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, bảo đảm quyền con người, quyền công dân, duy trì và thực thi công lý, góp phần hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam.

Đề tài tập trung làm rõ bốn nội dung chính sau: (i) những vấn đề lý luận và lịch sử về chức năng, nhiệm vụ của Chính phủ trong cải cách tư pháp từ nguyên tắc phân công, phối hợp và kiểm soát quyền lực trong nhà nước pháp quyền Việt Nam xã hội chủ nghĩa; (ii) chức năng, nhiệm vụ của Chính phủ trong hoạt động tư pháp, cải cách tư pháp ở một số nước trên thế giới, từ đó rút ra bài học kinh nghiệm cho việc xây dựng định hướng cải cách tư pháp thuộc chức năng, nhiệm vụ của Chính phủ ở Việt Nam giai đoạn 2021 - 2035; (iii) thực trạng các nhiệm vụ cải cách tư pháp thuộc chức năng, nhiệm vụ của Chính phủ trong giai đoạn 2005 - 2020 trên các lĩnh vực; (iv) những định hướng CCTP thuộc chức năng, nhiệm vụ của Chính phủ trong giai đoạn 2021 - 2035.

ĐỀ TÀI

HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VỀ PHÒNG, CHỐNG RỬA TIỀN TRONG BỐI CẢNH CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0

Đề tài cấp Bộ
năm 2019

Với thời gian nghiên cứu, hoàn thiện từ tháng 4/2019 đến tháng 10/2020, Đề tài đã làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn về rửa tiền sử dụng công nghệ cao; đánh giá thực trạng pháp luật hiện hành của Việt Nam về phòng, chống rửa tiền sử dụng công nghệ cao theo các tiêu chuẩn quốc tế; đề xuất định hướng và giải pháp hoàn thiện pháp luật về phòng, chống rửa tiền trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp 4.0.

Đề tài tập trung làm rõ các nội dung chính sau: (i) những vấn đề lý luận về rửa tiền sử dụng công nghệ cao ở Việt Nam; (ii) thực trạng pháp luật hiện hành về phòng, chống rửa tiền trước yêu cầu của cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0; (iii) định hướng và giải pháp hoàn thiện pháp luật về phòng, chống rửa tiền trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp 4.0 (sửa đổi Luật phòng, chống rửa tiền; pháp luật xử lý vi phạm hành chính và Bộ luật hình sự năm 2015 và những văn bản có liên quan đến phòng, chống rửa tiền...).

ĐỀ TÀI

HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT HÌNH SỰ VIỆT NAM ĐÁP ỨNG YÊU CẦU PHÒNG, CHỐNG TỘI PHẠM TRONG BỐI CẢNH CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ

Đề tài cấp Bộ
năm 2020

Với thời gian nghiên cứu, hoàn thiện từ tháng 3/2021 đến tháng 9/2022, Đề tài đã xây dựng các luận cứ lý luận và thực tiễn để đề xuất, kiến nghị hoàn thiện pháp luật hình sự Việt Nam đáp ứng yêu cầu phòng, chống tội phạm trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Đề tài đã làm rõ các nội dung chính sau: (i) một số vấn đề lý luận mới về tội phạm và hình phạt dưới tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; (ii) pháp luật hình sự Việt Nam và thực tiễn đấu tranh phòng, chống các tội phạm mới phát sinh cũng như các vấn đề liên quan đến tội phạm xảy ra dưới tác động của Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; (iii) kinh nghiệm quốc tế về hoàn thiện pháp luật hình sự trước tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, từ đó rút ra những bài học có thể tham khảo cho Việt Nam trong việc hoàn thiện pháp luật hình sự đáp ứng yêu cầu đấu tranh phòng, chống tội phạm trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; (iv) các đề xuất, kiến nghị tiếp tục hoàn thiện pháp luật hình sự mà cụ thể là hoàn thiện Bộ luật hình sự đáp ứng yêu cầu đấu tranh phòng, chống tội phạm trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

HỘI THẢO QUỐC GIA

ĐỊNH HƯỚNG XÂY DỰNG, HOÀN THIỆN HỆ THỐNG PHÁP LUẬT VÀ TỔ CHỨC THI HÀNH PHÁP LUẬT THEO TINH THẦN VĂN KIỆN ĐẠI HỘI XIII CỦA ĐẢNG

Hội thảo quốc gia
năm 2021

Bộ Tư pháp đã phối hợp với Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh tổ chức thành công Hội thảo khoa học cấp quốc gia “Định hướng xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật và tổ chức thi hành pháp luật theo tinh thần Văn kiện Đại hội XIII của Đảng”.

Hội thảo vinh dự được đón các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, đại diện Lãnh đạo Bộ Tư pháp và Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh chủ trì Hội thảo. Thông qua các chuyên đề và thảo luận tại Hội thảo, các chuyên gia, nhà khoa học, nhà quản lý, đại diện các cơ quan, tổ chức đã thảo luận, làm rõ những định hướng cơ bản, chủ yếu đối với công tác xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật và tổ chức thi hành pháp luật ở nước ta được xác định trong Văn kiện Đại hội XIII của Đảng, đồng thời, xác định những giải pháp để tổ chức thực hiện hiệu quả những định hướng quan trọng này trong thời gian tới phục vụ cho quá trình xây dựng Đề án “Chiến lược xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam đến năm 2030, định hướng đến năm 2045”.

ĐỀ TÀI

TRÁCH NHIỆM GIẢI TRÌNH CỦA CÁC CƠ QUAN NHÀ NƯỚC TRONG QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG VÀ THI HÀNH PHÁP LUẬT

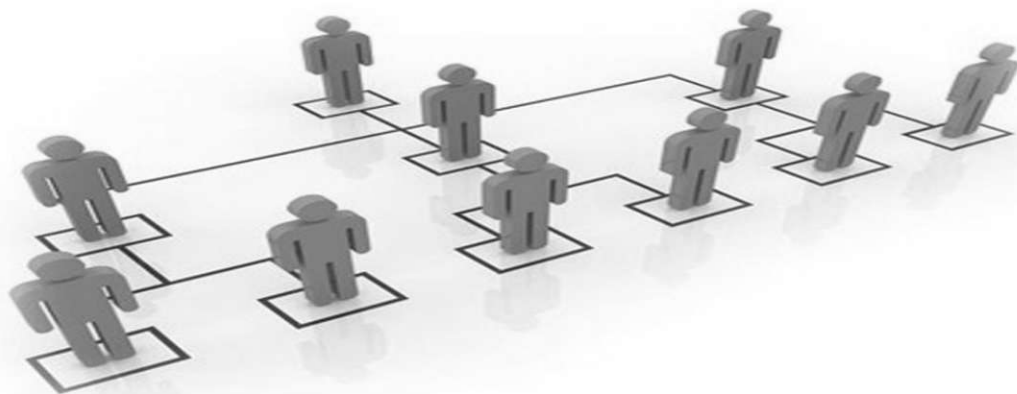
Đề tài cấp Bộ
năm 2019

Đề tài được tiến hành nghiên cứu trong 12 tháng (tháng 4/2019 - 4/2020), với các mục tiêu nghiên cứu như sau: (i) làm rõ những vấn đề lý luận cơ bản về trách nhiệm giải trình trong tổ chức và hoạt động của các cơ quan hành chính nhà nước nói chung và trong quá trình xây dựng và thi hành pháp luật nói riêng; (ii) tham khảo kinh nghiệm ở một số quốc gia về trách nhiệm giải trình của các cơ quan hành chính nhà nước trong xây dựng và thi hành pháp luật và rút ra bài học cho Việt Nam; (iii) đánh giá đúng thực trạng trách nhiệm giải trình của các cơ quan hành chính nhà nước trong quá trình xây dựng và thi hành pháp luật ở Việt Nam hiện nay; (iv) chỉ rõ các thành công, hạn chế, tồn tại và xác định chính xác các nguyên nhân của những hạn chế, tồn tại; (v) đề xuất được các giải pháp đổi mới, nâng cao trách nhiệm giải trình của các cơ quan hành chính nhà nước trong quá trình xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng mục tiêu xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa trong thời gian tới. Thông qua mục tiêu nghiên cứu ban đầu, Nhóm nghiên cứu đã đề xuất một số giải pháp chính như sau: (i) sớm có văn bản hướng dẫn cụ thể về trách nhiệm của chủ thể được yêu cầu giải trình, trách nhiệm phối hợp giữa các cơ quan nhà nước trước và sau khi giải trình trong Luật Tổ chức chính quyền địa phương; (ii) có cơ chế phù hợp để thu hút đông sự tham gia của người dân vào quy trình chính sách và hoạt động ra quyết định quản lý, nhất là ở cấp địa phương; (iii) tăng cường các thiết chế giám sát nhà nước gắn liền với trách nhiệm giải trình là các thiết chế giám sát...

ĐỀ TÀI

PHÂN CẤP, PHÂN QUYỀN TRONG CÁC LĨNH VỰC QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC CỦA BỘ, NGÀNH TƯ PHÁP GIAI ĐOẠN TỪ NAY ĐẾN NĂM 2030

Đề tài được nghiên cứu với mục tiêu làm rõ một số vấn đề lý luận về phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ, Ngành Tư pháp; đánh giá đúng thực trạng phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ, Ngành Tư pháp trong giai đoạn vừa qua; qua đó, đề xuất được những giải pháp tiếp tục hoàn thiện việc phân cấp, phân quyền trong các lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý nhà nước của Bộ, Ngành Tư pháp giai đoạn từ nay đến năm 2030.

Thông qua việc nghiên cứu Đề tài, Nhóm nghiên cứu đã bước đầu giải mã được rõ hơn về một số vấn đề lý luận chung về phân quyền, phân cấp nói chung và phân quyền, phân cấp trong một số lĩnh vực Bộ, Ngành Tư pháp quản lý nói riêng. Nhóm nghiên cứu đã phản ánh bức tranh thực trạng khá đầy đủ về các lĩnh vực Bộ, Ngành Tư pháp đang quản lý (công chứng, luật sư, hộ tịch, chứng thực, lý lịch tư pháp...), qua đó tập trung đi sâu đánh giá ưu nhược điểm của quy định pháp luật về phân quyền, phân cấp trong các lĩnh vực đó, đồng thời đưa ra giải pháp bước đầu cho việc phân quyền, phân cấp trong các lĩnh vực mà Bộ, Ngành Tư pháp quản lý sao cho đạt được hiệu quả hơn trong thời gian tới.

Đề tài cấp Bộ
năm 2021

HỘI THẢO QUỐC GIA

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ NHÀ NƯỚC VÀ PHÁP LUẬT: GIÁ TRỊ VÀ THỰC TIỄN VẬN DỤNG Ở VIỆT NAM

Hội thảo quốc gia
năm 2020

Ngày 30/11/2020, tại thành phố Hà Nội, Viện Khoa học pháp lý - Bộ Tư pháp đã tổ chức thành công Hội thảo khoa học cấp quốc gia “Tư tưởng Hồ Chí Minh về Nhà nước và pháp luật - Thực tiễn vận dụng trong 75 năm qua ở Việt Nam”.

Hội thảo đã tập trung thảo luận, làm rõ những vấn đề sau: (i) nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh về Nhà nước và pháp luật (nguồn gốc hình thành, đặc trưng cơ bản và các yếu tố chi phối quá trình hình thành và phát triển; quan niệm về dân chủ và Nhà nước của Nhân dân, do Nhân dân và vì Nhân dân; đấu tranh phòng, chống tham nhũng; xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật...); (ii) thực tiễn vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về Nhà nước và pháp luật ở Việt Nam; bài học kinh nghiệm cho công tác xây dựng, hoàn thiện bộ máy nhà nước và hệ thống pháp luật trong điều kiện, bối cảnh mới của nước ta; (iii) nhu cầu, quan điểm vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về Nhà nước và pháp luật nhằm tiếp tục xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam của Nhân dân, do Nhân dân và vì Nhân dân.

ĐỀ TÀI

PHÂN ĐỊNH THẨM QUYỀN GIỮA CHÍNH QUYỀN TRUNG ƯƠNG VỚI CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG THEO TINH THẦN HIẾN PHÁP NĂM 2013

Đề tài cấp Bộ
năm 2019

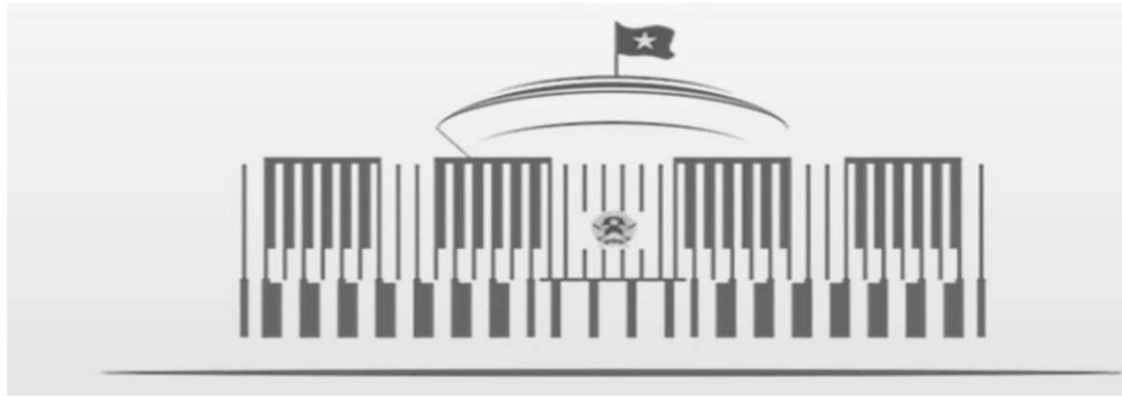
Với những kết quả nghiên cứu đạt được trong 12 tháng (tháng 4/2019 - tháng 4/2020), Đề tài đã được hoàn thành xuất sắc.

Đề tài đã tập trung làm rõ những vấn đề lý luận về phân định thẩm quyền giữa chính quyền trung ương với chính quyền địa phương trong Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa; đánh giá thực trạng phân định thẩm quyền giữa chính quyền trung ương với chính quyền địa phương theo tinh thần Hiến pháp năm 2013 ở Việt Nam hiện nay. Từ đó, Nhóm nghiên cứu đã có những đề xuất về giải pháp tiếp tục hoàn thiện việc phân định thẩm quyền giữa chính quyền trung ương với chính quyền địa phương ở Việt Nam trong thời gian tới theo tinh thần Hiến pháp năm 2013.

ĐỀ TÀI

CƠ CHẾ ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG CỦA CƠ QUAN HÀNH CHÍNH NHÀ NƯỚC - KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VÀ GIÁ TRỊ THAM KHẢO CHO VIỆT NAM

Đề tài cấp Bộ
năm 2019

Được tiến hành nghiên cứu từ tháng 4/2019 đến tháng 4/2020, Đề tài đã được hoàn thành xuất sắc.

Đề tài đã làm rõ các vấn đề lý luận và thực tiễn về cơ chế đánh giá hiệu quả hoạt động của cơ quan hành chính nhà nước ở một số quốc gia trên thế giới, liên hệ với thực tiễn Việt Nam, từ đó đề xuất các giải pháp hoàn thiện cơ chế đánh giá hiệu quả hoạt động của cơ quan hành chính nhà nước ở Việt Nam trong giai đoạn hiện nay. Nội dung nghiên cứu chính của Đề tài là tập trung nghiên cứu vào thực trạng các tiêu chí đánh giá hiệu quả hoạt động của cơ quan hành chính nhà nước ở một số nước trên thế giới và Việt Nam. Trên cơ sở thực trạng và kinh nghiệm của các nước, Nhóm nghiên cứu đưa ra đề xuất về các tiêu chí đánh giá hiệu quả hoạt động của các cơ quan hành chính nhà nước trong bối cảnh hiện nay và những năm tiếp theo. Các yếu tố khác liên quan đến quá trình triển khai thực thi tiêu chí đánh giá cũng được đề cập ở mức độ khuyến nghị nhằm bảo đảm khả năng thực thi cơ chế đánh giá.

ĐỀ TÀI

HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VỀ DÂN CHỦ TRỰC TIẾP THEO TINH THẦN VĂN KIẾN ĐẠI HỘI XIII CỦA ĐẢNG

Đề tài cấp Bộ
năm 2021

Với dự kiến thời gian thực hiện từ tháng 3/2021 đến tháng 9/2022, mục tiêu của Đề tài là nghiên cứu, tổng hợp, phân tích những nhận thức về tinh thần Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đối với vấn đề dân chủ trực tiếp để đưa ra các giải pháp hoàn thiện pháp luật và cơ chế thực thi về dân chủ trực tiếp tại Việt Nam trong thời gian tới.

Theo đó, Đề tài tập trung vào những nội dung sau: (1) nghiên cứu, củng cố được hệ thống lý luận về dân chủ trực tiếp và pháp luật về dân chủ trực tiếp; (2) nhận diện được yêu cầu hoàn thiện pháp luật về dân chủ trực tiếp theo tinh thần Văn kiện Đại hội XIII của Đảng; (3) đánh giá hệ thống pháp luật với yêu cầu thể chế hóa quan điểm của Đại hội XIII về dân chủ trực tiếp ở Việt Nam hiện nay (nội dung, hình thức, cơ chế thực thi...); (4) đề xuất được các giải pháp hoàn thiện pháp luật và cơ chế thực thi pháp luật về dân chủ trực tiếp theo tinh thần Văn kiện Đại hội XIII của Đảng.

HỘI THẢO

CƠ CHẾ KIỂM SOÁT GIỮA CHÍNH QUYỀN TRUNG ƯƠNG VÀ CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG TẠI VIỆT NAM HIỆN NAY - THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

Hội thảo khoa học
năm 2019

Hội thảo đã được tổ chức với sự tham gia của các đại biểu, nhà nghiên cứu để trình bày những nghiên cứu, đánh giá về cơ chế kiểm soát giữa chính quyền trung ương và chính quyền địa phương tại Việt Nam hiện nay.

Hội thảo tập trung nghiên cứu một số nội dung chính sau: (i) đánh giá được thực trạng cơ chế kiểm soát giữa chính quyền trung ương và chính quyền địa phương tại Việt Nam nói chung và trong một số lĩnh vực cụ thể; (ii) tham khảo một số kinh nghiệm về xây dựng cơ chế kiểm soát giữa chính quyền trung ương và chính quyền địa phương trên thế giới; (iii) đề xuất các giải pháp hoàn thiện quy định pháp luật hiện hành liên quan đến cơ chế kiểm soát giữa chính quyền trung ương và chính quyền địa phương nhằm nâng cao hiệu quả của cơ chế này trong thời gian tới.

HỘI THẢO

MÔ HÌNH TÀI PHÁN ĐỐI VỚI CÁC VĂN BẢN QUY PHẠM DƯỚI LUẬT - KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VÀ GIÁ TRỊ THAM KHẢO CHO VIỆT NAM

Hội thảo khoa học
năm 2019

Hội thảo đã được tổ chức tại Hà Nội với sự tham gia của các đại biểu và nhà khoa học vào ngày 24/12/2019.

Hội thảo là kết quả của những nghiên cứu, nhận diện, đánh giá mô hình tài phán đối với các văn bản quy phạm dưới luật của một số quốc gia trên thế giới, đưa ra một số đề xuất, kiến nghị bước đầu làm cơ sở cho việc xây dựng mô hình tài phán phù hợp cho Việt Nam, góp phần kiểm soát hiệu quả chất lượng các văn bản quy phạm dưới luật.

Hội thảo tập trung nghiên cứu, trình bày những nội dung sau: (i) vị trí, vai trò, chức năng, thẩm quyền, cơ chế vận hành của các mô hình tài phán đối với các văn bản quy phạm dưới luật đang được áp dụng tại một số quốc gia tiêu biểu trên thế giới; (ii) thực trạng và nhu cầu thiết lập mô hình tài phán đối với văn bản dưới luật tại Việt Nam hiện nay; (iii) các cơ sở làm điều kiện tiền đề và định hướng mô hình tài phán đối với văn bản dưới luật phù hợp với Việt Nam hiện nay.

HỘI THẢO

KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VỀ VẬN ĐỘNG CHÍNH SÁCH VÀ GIÁ TRỊ THAM KHẢO CHO VIỆT NAM

Hội thảo khoa học
năm 2020

Dựa trên cơ sở lý luận về vận động chính sách, ngày 03/09/2020, Hội thảo đã được triển khai với mục đích nghiên cứu, đánh giá một số mô hình vận động chính sách trên thế giới và rút ra những vấn đề Việt Nam có thể tham khảo.

Hội thảo tập trung nghiên cứu những vấn đề sau: (i) nhận diện, làm rõ được cơ sở lý luận về vận động chính sách; (ii) nghiên cứu, đánh giá được một số mô hình vận động chính sách trên thế giới; (iii) nhận diện được hoạt động vận động chính sách tại Việt Nam và những vấn đề có thể tham khảo từ kinh nghiệm các nước trên thế giới.

BÁO CÁO

KẾT QUẢ THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH NCKH CẤP BỘ 2018 - 2020 “CƠ CHẾ PHÂN CÔNG, PHỐI HỢP VÀ KIỂM SOÁT GIỮA CÁC CƠ QUAN TRONG VIỆC THỰC HIỆN CÁC QUYỀN LẬP PHÁP, HÀNH PHÁP, TƯ PHÁP THEO QUY ĐỊNH CỦA HIẾN PHÁP NĂM 2013”

Báo cáo kết quả thực
hiện chương trình
năm 2018-2020

Với mục đích tổng hợp, phân tích toàn diện kết quả nghiên cứu của các nhiệm vụ thuộc Chương trình, Báo cáo tổng hợp đã được xây dựng và hoàn thiện nhằm góp phần cung cấp luận cứ khoa học cho việc xây dựng và hoàn thiện chủ trương, chính sách, pháp luật để thực hiện đúng và đầy đủ cơ chế phân công, phối hợp và kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp theo tinh thần của Hiến pháp năm 2013.

Báo cáo tập trung vào những nội dung chính sau: (i) những vấn đề lý luận về quyền lực nhà nước và phân công, phối hợp, kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện quyền lực nhà nước; (ii) thực trạng phân công, phối hợp và kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện quyền lực nhà nước tại Việt Nam hiện nay; (iii) những giải pháp hoàn thiện việc phân công, phối hợp và kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện quyền lực nhà nước tại Việt Nam.

ĐỀ TÀI

LỰA CHỌN LUẬT ÁP DỤNG TRONG HỢP ĐỒNG THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ CÓ MỘT BÊN LÀ THƯƠNG NHÂN VIỆT NAM

Đề tài cấp Bộ
năm 2020

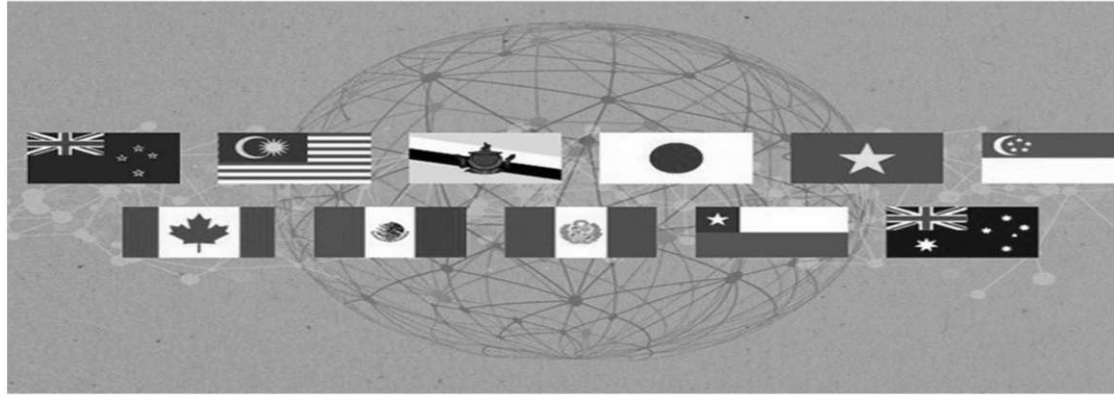

T Trên cơ sở nghiên cứu các vấn đề lý luận và kinh nghiệm quốc tế về lựa chọn luật áp dụng trong hợp đồng thương mại quốc tế, các vấn đề đặt ra trong thực tiễn Việt Nam hiện nay, Nhóm tác giả đã tiến hành nghiên cứu trong thời gian từ tháng 4/2019 đến tháng 4/2020 để đưa ra các kiến nghị về hoàn thiện các quy định của Việt Nam về lựa chọn pháp luật, góp phần nâng cao nhận thức của các doanh nghiệp Việt Nam, giúp ích cho công tác xây dựng pháp luật và cho hoạt động xét xử có liên quan tới lựa chọn và áp dụng pháp luật nước ngoài trong lĩnh vực thương mại quốc tế nói riêng và trong hoạt động xây dựng pháp luật, xét xử nói chung.

ĐỀ TÀI

NGHIÊN CỨU SO SÁNH CƠ CHẾ GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP THƯƠNG MẠI VÀ ĐẦU TƯ Ở CÁC QUỐC GIA THÀNH VIÊN HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC TOÀN DIỆN VÀ TIẾN BỘ XUYÊN THÁI BÌNH DƯƠNG (CPTPP)

Đề tài cấp Bộ
năm 2020

Được tiến hành nghiên cứu và hoàn thiện trong gần hai năm (từ tháng 5/2020 đến tháng 11/2021), Đề tài đã làm rõ cơ chế giải quyết tranh chấp thương mại và đầu tư (cùng những điểm tương đồng và khác biệt) của các quốc gia thành viên Hiệp định đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP), từ đó đưa ra những khuyến nghị đối với doanh nghiệp Việt Nam về việc lựa chọn cơ chế giải quyết tranh chấp phát sinh trong quan hệ hợp tác với các đối tác đến từ quốc gia thành viên Hiệp định CPTPP.

Đề tài tập trung nghiên cứu các nội dung chính sau: (i) một số vấn đề lý luận về tranh chấp thương mại và đầu tư, cơ chế giải quyết tranh chấp thương mại và đầu tư; (ii) cơ chế giải quyết tranh chấp thương mại và đầu tư ở 10 quốc gia thành viên Hiệp định đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương, trong đó tập trung vào bốn phương thức chính giải quyết tranh chấp thương mại và đầu tư. Trên cơ sở đó, so sánh, đối chiếu với cơ chế giải quyết tranh chấp thương mại và đầu tư ở Việt Nam để làm rõ những điểm tương đồng và khác biệt trong việc giải quyết các tranh chấp trong hoạt động thương mại và đầu tư; (iii) một số khuyến nghị đối với doanh nghiệp Việt Nam trong việc lựa chọn cơ chế giải quyết tranh chấp phát sinh từ quan hệ hợp tác thương mại và đầu tư với các đối tác đến từ các nước thành viên CPTPP.

ĐỀ TÀI

GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP THƯƠNG MẠI CÓ YẾU TỐ NƯỚC NGOÀI BẰNG TRỌNG TÀI VÀ HÒA GIẢI TRỰC TUYẾN - KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VÀ ĐỀ XUẤT CHO VIỆT NAM

Đề tài cấp Bộ
năm 2020

Đề tài đã nghiên cứu kinh nghiệm nước ngoài trong việc xử lý các vấn đề pháp lý và kỹ thuật - công nghệ khi giải quyết các tranh chấp thương mại có yếu tố nước ngoài bằng trọng tài và hòa giải trực tuyến để rút ra các bài học và đề xuất các kiến nghị cần thiết cho việc áp dụng các hình thức giải quyết tranh chấp này tại Việt Nam.

Đề tài đã tập trung nghiên cứu bốn nhóm nội dung: (i) mô hình giải quyết tranh chấp thương mại có yếu tố nước ngoài bằng trọng tài và hòa giải trực tuyến; (ii) kinh nghiệm quốc tế trong xây dựng chính sách, pháp luật, áp dụng cơ chế về giải quyết tranh chấp thương mại có yếu tố nước ngoài bằng trọng tài và hòa giải trực tuyến; (iii) đánh giá thực tiễn về quy định pháp luật, cơ chế thực thi và các điều kiện khác của Việt Nam để triển khai giải quyết tranh chấp thương mại có yếu tố nước ngoài bằng trọng tài và hòa giải trực tuyến; (iv) khuyến nghị cho Việt Nam trong việc hoàn thiện pháp luật và cơ chế triển khai giải quyết tranh chấp thương mại có yếu tố nước ngoài bằng trọng tài và hòa giải trực tuyến.

ĐỀ TÀI

CÔNG ƯỚC LA HAY VỀ QUYỀN TÀI PHÁN, LUẬT ÁP DỤNG, CÔNG NHẬN, THI HÀNH VÀ HỢP TÁC LIÊN QUAN ĐẾN TRÁCH NHIỆM CỦA CHA MẸ VÀ CÁC BIỆN PHÁP BẢO VỆ TRẺ EM NĂM 1996: NỘI DUNG VÀ KHẢ NĂNG GIA NHẬP

Đề tài cấp Bộ
năm 2020

Công ước năm 1996 về quyền tài phán, luật áp dụng, công nhận, thực thi và hợp tác liên quan đến trách nhiệm của cha mẹ và các biện pháp bảo vệ trẻ em được xem là Công ước toàn diện về bảo vệ trẻ em có yếu tố nước ngoài trong Hội nghị La Hay khi vừa quy định về các vấn đề cơ bản trong tư pháp quốc tế, đồng thời thực hiện mục tiêu bảo đảm lợi ích tốt nhất cho trẻ em. Công ước có phạm vi rộng khi bao trùm một lượng lớn các phương pháp dân sự trong công tác bảo vệ trẻ em. Việt Nam là thành viên tích cực của Hội nghị La Hay về tư pháp quốc tế và đặc biệt quan tâm đến các công ước về bảo vệ trẻ em trong Hội nghị. Chính vì vậy, sau 12 tháng nghiên cứu và hoàn thiện (từ tháng 5/2020 đến tháng 5/2021), Đề tài đã tập trung làm rõ những quy định của Công ước năm 1996 cũng như pháp luật quốc gia, qua đó giúp Việt Nam đánh giá được sự cần thiết cho việc gia nhập Công ước cũng như hoàn thiện pháp luật quốc gia.

HỘI THẢO

ĐIỀU KIỆN CẦN VÀ ĐỦ ĐỂ ÁP DỤNG PHÁP LUẬT NƯỚC NGOÀI TRONG XÉT XỬ DÂN SỰ TẠI TÒA ÁN VIỆT NAM

Hội thảo khoa học
năm 2020

Hội thảo được tổ chức vào ngày 01/12/2020 với sự tham gia của đông đảo các nhà khoa học đã hệ thống hóa các nhận thức và kiến thức lý luận về áp dụng pháp luật nước ngoài nhằm nhận diện các điều kiện cần và đủ để tòa án Việt Nam có thể áp dụng pháp luật nước ngoài trong xét xử các tranh chấp dân sự.

Bên cạnh đó, từ việc nghiên cứu những khó khăn, thách thức đặt ra trong thực tiễn khi áp dụng pháp luật nước ngoài, Hội thảo đã đề xuất các kiến nghị về giải pháp cho phép các tòa án Việt Nam có đủ sự chuẩn bị cần thiết để thúc đẩy việc xét xử dân sự theo luật nước ngoài trong tương lai gần.

Hội thảo đã tập trung nghiên cứu bốn vấn đề lớn: (i) cơ sở lý luận của việc áp dụng pháp luật nước ngoài trong xét xử dân sự tại Việt Nam; (ii) thực tiễn áp dụng pháp luật nước ngoài trong xét xử dân sự ở Việt Nam và các khó khăn, thách thức; (iii) kinh nghiệm áp dụng pháp luật nước ngoài trong xét xử dân sự tại một số quốc gia; (iv) tổng kết một số kiến nghị cho các cơ quan lập pháp, các cơ quan hành pháp và các cơ quan tư pháp về các biện pháp cần thực hiện trong thời gian tới để thúc đẩy việc áp dụng pháp luật nước ngoài trong xét xử dân sự tại Việt Nam.

BÁO CÁO

TỔNG KẾT CHƯƠNG TRÌNH NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CẤP BỘ NĂM 2017 - 2021: “NHỮNG VẤN ĐỀ PHÁP LÝ PHÁT SINH TRONG TƯ PHÁP QUỐC TẾ VÀ TRONG KHUÔN KHỔ HỘI NGHỊ LA HAY VỀ TƯ PHÁP QUỐC TẾ”

Báo cáo kết quả thực
hiện chương trình
năm 2018-2020

Ngày 16/8/2013, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 1440/QĐ-TTg về Kế hoạch thực hiện quyền và nghĩa vụ thành viên Hội nghị La Hay về tư pháp quốc tế của Việt Nam.

Quyết định này được ban hành dựa trên cơ sở Nghị quyết số 58/NQ-CP của Chính phủ về việc gia nhập Hội nghị La Hay về tư pháp quốc tế vào ngày 17/9/2012 (ngày 28/9/2012, Việt Nam nộp đơn xin gia nhập Hội nghị và chính thức trở thành thành viên Hội nghị La Hay về tư pháp quốc tế vào ngày 10/4/2013). Trên cơ sở đó, Viện Khoa học pháp lý đã xây dựng Chương trình nghiên cứu khoa học cấp Bộ: “Những vấn đề mới phát sinh trong tư pháp quốc tế và trong khuôn khổ Hội nghị La Hay về tư pháp quốc tế” và được Bộ Tư pháp thông qua theo Quyết định số 930/QĐ-BTP ngày 30/6/2017.

Viện Khoa học pháp lý đã tổng hợp và hoàn thiện Báo cáo tổng hợp về Chương trình, trong đó đã trình bày các nội dung chính sau: (i) nhận diện được các xu hướng phát triển của tư pháp quốc tế trên thế giới hiện nay để lấy đó làm nền tảng đánh giá cho việc phát triển tư pháp quốc tế ở Việt Nam; (ii) nghiên cứu khả năng gia nhập các điều ước quốc tế của Hội nghị La Hay về tư pháp quốc tế để nhận định các thuận lợi, khó khăn, thách thức, từ đó đề xuất các kiến nghị cụ thể về việc gia nhập từng văn kiện của Hội nghị La Hay.